

Siyasi Partilerin 2018 Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve Genel Seçimler Bildirgelerinde Eğitime Yönelik Görüşlerinin İncelenmesi

The Analysis of Political Parties' Opinions Toward the Education System in Their Election Bulletin of 2018 Presidential and General Elections

Fahrettin KORKMAZ¹

Özet

Bu araştırmada, 2018'de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimlere katılarak barajı geçen Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Halkların Demokratik Partisi (HDP), İyi Parti ve Milliyetçi Hareket Partisi'nin (MHP) seçim bildirgelerinden hareketle eğitime yönelik görüşlerinin analizi amaçlanmaktadır. Araştırmada yöntem olarak içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri kullanılmıştır. Araştırmada alan yazından hareketle eğitim, eğitimin hedefleri, müfredat, sınav sistemi, öğretmene ilişkin görüşler, seçmeli dersler bağlamında gerekli incelemeler yapılmış; daha sonra söz konusu siyasi partilerin seçim bildirgeleri bu bağlamda analiz edilmiştir. Araştırma bulgularında, AKP'nin seçim bildirgesinde, eğitimin içeriği ve kalitesini öncelediği, müfredatın güncellenmesine vurgu yaptığını, öğretmenin niteliğini arttırmaya yönelik çalışmalar ve seçmeli derslerin sayısını arttırarak bireylerin yeteneklerini ölçecek sınavlara öncelik vereceklerine yönelik görüşleri öne çıkan konulardır. CHP'nin seçim bildirgesinde, nitelikli ve parasız bir eğitimi hedeflediği, laik ve bilimsel bir müfredat bağlamında cinsiyet ayrımcılığının olmadığı bir müfredatı vaat ettiği görülmektedir. CHP'nin seçim bildirgesinde, öğretmenlerin mesleki saygınlığını, sendikal haklarını ve ücret iyileştirilmesi; seçmeli derslerin sayısının arttırılması, sınav sisteminin ücretsiz olması diğer öne çıkan konulardır. HDP'nin seçim bildirgesinde ise parasız, bilimsel, anadilinde, ulaşılabilir, laik ve özgürlükçü eğitim sistemini hedeflediği, ayrımcılığın olmadığı, çoğulcu bir müfredat ve merkezi sınavların olmadığı bir sistem öne çıkan konulardır. İyi Parti'nin seçim bildirgesinde; iyi yönetim çerçevesinde, sosyal diyalog ile eğitim politikalarının belirlenmesi hedeflenmektedir. Müfredatın güncellenmesi ve sınavların ücretsiz olması, öğretmenin ücretinin iyileştirilmesi diğer öne çıkan konulardır. MHP'nin seçim bildirgesinde eğitim sistemindeki hedefi; Türk milletine mensubiyetin öne çıktığı bir eğitim sistemidir. Müfredatın millî ve çağın gereklerine uygunluğu, üniversite sınavının kaldırılması, öğretmen ücretinin iyileştirilmesi öne çıkan konulardır. Yapılan analizler sonucunda beş partinin bildirgelerinde eğitime yönelik farklı bakış açılarına sahip olduğu tespit edilmiştir. Araştırma sonunda birtakım önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar kelimeler: Parti, seçim, bildirge, eğitim

Abstract

The purpose of this study is to analyze the opinions of the five political parties, namely the Justice and Development Party (AKP), the Republican People's Party (CHP), the Peoples' Democratic Party (HDP), the Good Party and the Nationalist Movement Party (MHP), which participated in the 2018 presidential and general elections, toward the education system by using their election bulletins. Content analysis and descriptive analysis methods were used in the research. In the research, necessary studies have been made in the context of education, the goals of education, curriculum, examination system, opinions about the teacher and elective courses with reference to the literature and then the election bulletins of the political parties were analyzed in this context. In the findings of the research, these are the issues that stand out in the AKP's election bulletin; prioritizing the content and the quality of the education, emphasizing the updating of the curriculum, enhancing the quality of the teacher, increasing the

Gönderim Tarihi: 27 Temmuz 2018
Kabul Tarihi: 19 Kasım 2018

¹ Dr. Milli Eğitim Bakanlığı, korkmaz2725@gmail.com

number of elective courses and giving priority to examinations that will measure individuals' abilities. It seems that CHP is aiming for a qualified and free education and promises a curriculum without gender discrimination in the context of a secular and scientific curriculum. The professional dignity of teachers, their union rights and a better wage for teachers, increasing the number of elective courses and a free examination system are among other prominent issues stated in the CHP's election bulletin. In the election bulletin of the HDP, a mother tongue-based education system which is free of charge, scientific, accessible, secular, libertarian and without central examinations, and a curriculum without any discrimination, libertarian and pluralist are the prominent topics. The Good Party aims to establish educational policies through social dialogue within the framework of good governance. Other prominent topics the Good Party emphasizes are the fact that the curriculum should be updated, the exams should be free and the teacher's wage needs to be increased. The objective of the MHP in the education system is an education system in which the sense of belonging to the Turkish nation stands out. The compliance of the curriculum to the national and contemporary needs, the removal of the university exam and increasing the salary of the teachers are other prominent issues. As a result of the analyzes, it was determined that these five parties all had different perspectives for the education system in their election bulletins. Some suggestions were also made at the end of the research.

Keywords: Party, election, declaration, education

Giriş

Çağdaş demokrasilerin vazgeçilmez unsurlarından olan siyasi partiler, sürekli bir gelişim içinde olan toplumdaki değişime paralel olarak, farklı şekillerde ortaya çıkmaktadır (Süer, 2011; İnaç, Erdoğan ve Güner, 2007; Berber, 2001; Altıntaş, 2003). Günümüzde siyasi partiler demokratik hayatın vazgeçilmez unsurlarından birisi olarak kabul edilmektedir. Halkın yönetime katılmasının ve yönetenleri belirlemesinin aracı olan siyasi partiler üstlendikleri bu görevle demokrasinin siyasal hayata yerleşmesini sağlarlar (Altıntaş, 2003; Tan, Çiçek ve Koçar, 2015). Şüphesiz demokrasinin sağlıklı işleyebilmesi açısından toplumda yer alan her fikrin siyasi arenada temsil edilmesi gerekmektedir. Demokratik sistemlerde de bunun yolu siyasi partilerdir (Karakurt, 2016). Siyasi partiler, Duman ve Sun İpekşen'e (2013) göre seçmenlerin siyasi hayata katılımlarıdır. Siyasi partilerin evrensel işlevlerinin başında siyasal toplumsallaşma, siyasal kültürü geliştirme ve eğitme işlevleri gelmektedir. Topluma kimlik kazandırmayı amaçlayan siyasi partiler bu yönüyle siyasal iktidar ile toplum arasında bir köprü görevini yerine getirmektedir. Toplumların siyasal sisteme katılmalarına olanak sağlaması açısından da siyasi partiler aynı zamanda toplumun isteklerini ve beklentilerini yönetime ulaştırmada önemli bir rol üstlenmektedir (Altıntaş, 2003; Pektaş, 1997).

Siyasi partinin tanımına yönelik farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Siyasi partinin tanımını güçleştiren birçok faktörden söz edilebilir. Bu faktörlerden bazıları; bir partinin parti olabilmesi için birden fazla parti ile birlikte var olması gerekliliği, sürekli ve istikrarlı bir örgüt yapısının gerekliliği, fonksiyonlarının tam olarak ne olduğunun belirlenmesi, ideolojik olarak nasıl bir söyleme sahip olduklarının belirlenmesi şeklinde sıralanabilir (İnaç vd., 2007). Siyasi partilerin tanımı konusunda ise tek bir yaklaşım öne sürmek söz konusu değildir. Bu konuda birçok tanım doktrinde yer almakta, her biri gerek teşkilat/örgüt yapıları gerek fonksiyonları ve gerekse de iktidara gelme yöntemleri bakımından farklılık göstermektedir (Tan vd., 2015). Günümüzde siyaset bilimi ve siyaset sosyolojisinde 'siyasal parti'nin tanımı konusunda ciddi sorun yaşamaktadır. Bunun temel nedeni siyasal tarihin modernleşme döneminde ve farklı yönetim sistemlerinde çok çeşitli nitelikte siyasal partilerin ortaya çıkmış olmasıdır (Çağlayandereli, 2017). Siyasal partiler, siyaset bilimcilerin değişik yaklaşımları ekseninde sayısal, örgütsel ve fonksiyonel parametreler açısından tanımlanmakta ve bu analiz çerçevesi içinde değerlendirilmektedir (İnaç vd., 2007).

Siyasi partinin tanımlamasına yönelik birçok zorluğa rağmen farklı uzmanlar tarafından siyasi partinin ne olduğuna ilişkin farklı tanımlardan söz edilebilir. Siyasi partiyi Özbudun (1994) halkın desteğini sağlamak suretiyle devlet yönetimini ele geçirmeye veya sürdürmeye çalışan, sürekli ve istikrarlı bir örgüte sahip siyasi topluluklar olarak; Sarıbay (2001) yasal ve meşru yolları kullanarak, sürekli ve

istikrarlı bir örgüt aracılığı ile seçmenlerin desteğini sağlayarak, devlet mekanizmasının kontrolünü ele geçirmeye ve elinde tutmaya çalışan siyasal bir topluluk; Kışlalı (2000) bir program çerçevesinde, siyasal kararları etkilemek ve bu amaçla siyasal iktidarı ele geçirmek üzere örgütlenmiş kuruluşlar; Polat Akkaya ve Binici (2015) toplum iradesinin devlet idaresine yansımalarının yegâne aktörleri; Duman ve Sun İpekşen (2013) siyasal partiler halkı yönetmek için bir araya gelmiş örgütlü gruplar olarak tanımlanmaktadır. Bu tanımlardan hareketle siyasal parti; iktidarı ele geçirerek kendi düşüncelerini hakim kılmak amacıyla örgütlenen yapılar olarak tarif edilebilir. Çağlayandereli (2017) siyasal partiler kanunundaki siyasal parti tanımından hareketle bir siyasal partinin 1) Anayasa ve kanunlara uygun olmak yani yasal olmak, 2) Seçimler yoluyla milli iradenin oluşması için faaliyet göstermek, 3) Demokratik devlet ve toplum düzenine itibar etmek, 4) Belirlediği özel hedefleri yanında ülkenin çağdaş medeniyet seviyesine ulaşmasını hedeflemek, 5) Örgütlü olmak, 6) Ülke çapında faaliyet göstermek ve 7) Tüzelkişiliğe sahip olma özelliklerine sahip olması gerektiğini ifade etmektedir (441-442).

Belli bir program etrafında toplanan ve siyasal olayların dinamiğini oluşturan siyasal partilerin eğitim ve kültür alanına yönelik birçok hedefleri bulunmaktadır. Eğitim ve kültür, siyasal iktidarların ve belirlenen politikaları uygulayan kişilerin istekleri doğrultusunda yönlendirilen yapılardır. Siyasal iktidar ya da muhalefet elinden geldiğince eğitim ve kültür üzerinde kalıcı izler bırakmaya çalışır. Bundan dolayı toplumda tüm bireylerin ve genel anlamda kamuoyunun eğitilmesinde önemli roller oynayarak seçmenlerin iktidar ve muhalefet için daha bilinçli olmalarını sağlamaktadırlar. İktidarı ele geçiren siyasal partiler uyguladıkları eğitim ve kültür politikaları aracılığıyla toplumun değer yargılarını etkileyerek toplumun siyasal tercihlerini etkilemeyi amaçlamaktadırlar. Bundan dolayı farklı zamanlarda iktidarı ele geçiren siyasal partiler tarafından izlenen eğitim ve kültür politikaları arasındaki farklılığın altında yatan temel neden hiç şüphesiz bu amaçlardır. Eğitimde temel amaç davranışları istenen yönde değiştirerek yerine yenilerinin koymayı sağlamaktır. Bu amaç doğrultusunda hedef kitle sadece siyasal partiye oy veren partilileri değil; tüm vatandaşlardır. Bundan dolayı eğitim konusu ister iktidar olsun isterse de muhalefet olsun siyasal partilerin devamlı çalışma konuları arasındadır. Özellikle ideolojik temelli partilerde eğitim konusu daha fazla ön plana çıkmaktadır (Pehtaş, 2007:109-110). Siyasal partilerin dört önemli işlevinin olduğunu ifade eden Berber'e (2001) göre birinci ve en önemli işlevi toplumdaki farklı çıkar ve istemlerin birleştirilerek belirli bir yere kanalize edilmesidir. İkinci işlev olarak, halk ile iktidar arasında köprü görevini yerine getirmektir. Üçüncü işlev olarak yönetici ve lider kadroların seçimi; son olarak ise iktidara gelindiğinde yasama ve yürütme içinde oynayacakları rollerdir.

Eğitim, toplumsal yapının önemli öğelerinden biridir. Demokratik toplumların vazgeçilmez bileşenlerinden olan siyasal partiler, toplumu yönetmeye ilişkin politikalarını, toplumun beklenti ve sorunlarına yönelik vaatlerini seçmen kitlelerine seçimler öncesi propagandalarla duyurup ikna etmeye çalışmaktadırlar. Seçim bildirgeleri de bir propaganda aracı olarak önemli bir işleve sahiptir (Altınışık ve Songür, 2016). Yine siyasal partiler siyasal katılma, menfaatlerin birleştirilmesi, siyasal devşirme, devlet yönetimi gibi işlevleri yerine getirmektedirler (Süer, 2011; Altıntaş, 2003). Siyasal partilerin en önemli görevlerinin başında yurttaşlar ile devlet arasında siyasal bağ kurmalarıdır (Tosun ve Tosun, 2007). Siyasal partilerin, oylarına talip oldukları seçmeni çok iyi tanımaları, oy verirken hangi davranışları gösterdikleri ve hangi etkenlerin oy verme davranışını etkilediğini çok iyi bilmeleri gerekmektedir. Seçmen davranışını iyi bir şekilde analiz edemeyen siyasal partinin, seçim yarışında başarılı olacağını söylemek güçtür (Şahin, 2011). Siyasal partilerin bu bağlamda seçmenleri ikna ederken eğitim konusundaki vaatlerin de önemli olduğu düşünülmektedir.

Siyasal parti programlarında ele alınan önemli konulardan biri de eğitimidir. Eğitim ve siyaset her zaman bir ilişki içinde olmuştur ve olmaya da devam edecektir. Bundan dolayı da siyasal partiler de daima eğitim ile ilgi görüş ve önerilere yer verecektir. Bütün partiler, eğitim alanında tespit ettikleri sorunları, gerçekleştirmek istedikleri değişiklikleri ve düzenlemeleri parti programlarında açıklamaktadırlar (Bulut ve Güven, 2010). Siyasal partilerin en önemli işlevlerinden biri toplum içerisinde bulunan değişik ve birbirinden ayrı dağınık düşünce ve eğilimlere belirginlik kazandırarak farklı çıkar ile isteklerin birleştirilmesi ve kanalize edilmesini sağlamaktır. Bundan dolayı siyasal partiler daha çok birbirlerine

yakın, ortak çıkar ve eğilimleri bütünleştirerek toplumsal grupları bir araya toplamaktadırlar. Bu şekilde karşılaşılan sorunların siyasal zeminde temsil edilmesine olanak sağlarlar. Siyasi partiler kararsız, değişken, ne yapacağını bilmeyen gruplara yardımcı olmaktadır. Bu bağlamda bireyin siyasal tercihlerinin sağlıklı, bilinçli bir şekilde ortaya çıkmasında eğitim önemli bir işlev görmektedir (Pektaş, 1997:107-108). Siyasi partiler halkı doğru bir şekilde bilinçlendirerek iktidar için onların desteğine ihtiyaç duymaktadırlar. Halk da memleket yararına en iyinin ne olduğunu öğrenip, buna göre kendilerine söyleyenlere oy vereceklerdir. Gerekli desteğin alınmadığı durumda toplumu eğitmek gerekecektir. Bu yüzden Türkiye’ de demokrasinin son tahlilde bir eğitim sorunu olduğu ileri sürülmüştür (Altıntaş, 2003).

Siyasi partiler önceden belirlemiş oldukları programlar çerçevesinde iktidar olmak amacıyla toplumdan yetki talebinde bulunmak üzere seçimlere girmektedirler. Siyasi partilerin mevcut durumun değerlendirmesi ve geleceğe yönelik sunduğu projeksiyonlar bağlamında seçim bildireleri önemli görülmektedir. Polat ve diğerlerine (2015) göre seçim bildireleri; uygulamada seçmen tarafından baştan sona okunup incelenen bir metin olmaktan çok, bireysel ya da grup olarak çalışma alanları ve ilgiler doğrultusunda değerlendirilen dokümanlardır. Bu bağlamda seçim öncesi dönemler toplumun umut, fırsat ve beklentilerinin gerçekleşmesi açısından oldukça önemli dönemlerdir. Toplumların geleceğe yönelik beklentilerinin karşılanmasında siyasal partiler temel araçlardır. Siyasi partilerin geleceğe yönelik yapmayı planladıkları görüşleri vaatlerini yazılı/sözlü/görsel belgeler ve söylemlere dayandırırılar. Toplumdaki bireylere ulaşarak etkilemek için bildireler bu anlamda önemlidir. Bu bağlamda bildireler; toplum iradesini etkilemek, vaat ve projelerini ortaya koymak, ülke hakkındaki sorunlar ve çözüm önerilerine ilişkin farkındalık oluşturma, beklentilerin karşılanmasında ne ölçüde seçmenle uyuşabildiklerini göstermesi açısından da son derece önemlidir. Bu metinler aynı zamanda bir sonraki seçimler için başarının ya da başarısızlığın değerlendirilmesinin de referans kaynağı olurlar (296-297). Her ne kadar siyasal partiler seçim öncesinde birçok vaatlerde bulunmuş olsalar da partilerin seçim bildirelerinde yer verdikleri vaatleri, hükümet olunca mutlaka yerine getireceklerinin bir garantisi yoktur. Hatta bu vaatlerin çoğunu yerine getirmek konusunda pasif kalmaktadırlar (Atmış ve Günşen, 2016).

Siyasi partilerin iktidarı ele geçirmek için ortaya koydukları söylemlerinde vaat ve ikna faktörünün önemli olduğu düşünülmektedir. Siyasal partilerin bu bağlamda eğitime yönelik olarak bildirelerinde yer verdikleri vaatler ve mevcut durumun tespitine yönelik görüşleri önemli görülmektedir. Avcı ve Hülür’e (2016) göre seçimlerde, siyasal partilerin amacı, yönetime geldiklerinde neler yapacaklarına ilişkin siyasal vaatlerini kampanyalarla seçmenlere ulaştırıp onları ikna ederek oylarını ve desteklerini almaktır. Seçim vaatleri, toplum tarafından üretilen artık değerlerin siyasal olarak nasıl/nerelerde kullanılacağını ifade eden ön göstergelerdir. İktidarı elde edecek olan bir siyasal partinin yönetim anlayışının seçmenler tarafından bilinmesi seçmenlerin beklentileri ile siyasal partinin yönetim anlayışı arasında benzerlik/farklılıkların da görülmesine yardımcı olacaktır. Bir anlamda seçim vaatleri seçim kampanyası dönemlerinde siyasal partiler tarafından topluma deklare edilen manifestolar olarak görülebilir. Siyasal anlamda ikna ve vaatler konusunu inceleyen Barut ve Altundağ’a (2005) göre siyasal ikna, demokratik toplumlarda siyasal iletişim alanının başlıca unsurlarından biridir. Bu süreçte, seçmen profiline ve gündemdeki sorunlara uygun siyasal mesajlar ve uygulanabilir vaatler üretmek, siyasal partilerin seçimleri kazanma şanslarını arttıran bir eylem olarak ortaya çıkmaktadır. Büyükkantarcioglu ve Yazar’a (2006) göre yaşamın farklı alanlarında olduğu gibi, politikada da siyasilerin kullanmış oldukları dil kullanımı önemli işlevlere sahip olup; bunlardan birisi de iknadır. Özellikle halkın belli ideolojik siyasal yapıların ideolojik dünyalarına dâhil edilmesinde ikna süreci seçimlerde güç ve yönetime giden yolun açılması anlamına gelmektedir. Bunun için siyasilerin öncelikli amaçlarından birisi seçim öncesinde ikna edici stratejileri doğru kullanmaktır.

Politikacılar grupları ikna edebilmesi için tüm enstrümanları etkili bir şekilde kullanılmalıdır. Bunun için inandırıcılık, bazı önemli konuların tekrarı, akılda kalan unsurlara yapılan vurgular önemlidir. Siyasetçi, bu bağlamda bildirisinin ikna gücünü arttırmak ve tutarlılığı olduğunu göstermek için bildirisinde

değişik olanaklardan yararlanmaktadır. Bu bir seslenme sözcüğü ile olabileceği gibi ses tonu ya da kullanılan kanal, kod ya da bir başka etkenle olabilir. Bu bağlamda seçim bildirgelerinin yazılı form olarak ikna edici rolünün önemli olduğu düşünülmektedir (Boz, 2010) . Siyasi partilerin iktidarı ele geçirme/devamı için parti programlarında seçim öncesindeki seçmenlere sundukları vaatler ve toplumun problemlerine yönelik çözüm önerileri önemlidir (Berber, 2001). Türkiye’de son yıllarda eğitim çalışanlarının durumu, anadilde eğitim, ortaöğretim ve yükseköğretime geçiş sistemi, rektör seçimi, YÖK, ÖSYM gibi kurumlar, zorunlu temel eğitim süreleri, mesleki eğitim, din eğitimi, örgün ve yaygın eğitim sistemi gibi birçok konu tartışılmakta, ortaya farklı görüşler ileri sürülmektedir. Bu konuda partilerin sahip oldukları düşüncelerin bilinmesinin ayrı bir önemi bulunmaktadır (Tok, 2012). Bu çalışma siyasi partilerin eğitime yönelik görüşlerinin analiz edilmesi ve buradan hareketle nasıl bir eğitim sistemi öngördüklerinin ortaya konulması, seçim bildirgelerinde eğitime hangi oranda yer verildiğinin tespit edilmesi, eğitime yönelik hangi sorun ve çözüm önerileri sunduklarının görülmesi açısından önemli görülmektedir. Ayrıca siyasi partilerin iktidara geldiklerinde bildirgede ortaya koydukları vaatleri hangi oranda gerçekleştirdiklerinin tespiti açısından önemlidir. Yine iktidara gelen partinin iktidarı sürecinde bildirgede ortaya konulan görüşlerle hangi oranda uyumlu iş gördüğünün görülmesi açısından önemli görülmektedir. Son olarak ise siyasi partiler tarafından oldukça geniş ve dağınık olarak sunulan eğitime yönelik görüşlerin belli bir bütünlük içerisinde görülmesi açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın amacı

Bu çalışma, 24 Haziran 2018’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve Genel Seçimi öncesinde paylaşmış oldukları bildirgelerden hareketle eğitime yönelik görüşlerinin değerlendirmesi amaçlanmaktadır. Buradan hareketle araştırmanın problem cümlesi; “24 Haziran 2018’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimi’ öncesi siyasi partilerin seçim bildirgelerinde eğitime yönelik görüşleri nelerdir” şeklinde oluşturulmuş ve aşağıdaki alt problem cümlelerine yanıt aranmıştır:

- 1- Siyasal partilerin seçim bildirgelerinde yer alan eğitim oransal olarak farklılık göstermekte midir?
- 2- Siyasi partilerin eğitim sisteminin hedeflerine, müfredata, öğretmene, sınav sistemine ve seçmeli derslere ilişkin görüşleri arasında farklılık var mıdır?
- 3- Siyasi partilerin seçim bildirgelerinde ağırlıklı olarak üzerinde durduğu eğitim konuları nelerdir?

Yöntem

Araştırma Deseni

Bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden biri olan doküman incelemesi kullanılmıştır. Doküman incelemesi; araştırılması hedeflenen olgu/olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsayan bir yöntemdir. Bu yöntemin seçilme gerekçesi siyasi partilerin seçim bildirgelerinin incelenerek bütüncül bir şekilde ortaya konulması ayrıca konunun derinlemesine ve ayrıntılı olarak araştırılarak konuya ilişkin betimsel ve gerçekçi bir resim sunma amaçlanmasından dolayıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013).

Evren Örneklem

Araştırmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yönteminde temel amaç; önceden belirlenmiş bir dizi ölçütü karşılayan bütün durumların paylaşılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Bu bağlamda araştırmanın evrenini, 24 Haziran 2018’de

gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılan alfabetik sıraya göre Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Halkların Demokrasi Partisi (HDP), Hür Dava Partisi (HÜDA PAR), İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP), Saadet Partisi (SP), Vatan Partisi'dir. Araştırmanın örnekleme belirlenirken ölçüt olarak 24 Haziran 2018'de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı Seçimi ve 27. Dönem Milletvekili Genel Seçimine katılarak barajı aşan ve Türkiye Büyük Millet Meclisi (TBMM)'nde temsil edilme hakkı kazanan alfabetik sıraya göre Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP), Halkların Demokrasi Partisi (HDP), İyi Parti, Milliyetçi Hareket Partisi (MHP) 'nin seçim bildirelerini kapsamaktadır.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı hazırlanırken eğitime yönelik temalar ve alt temalar oluşturmak amacıyla alan yazı taraması yapılmış; ayrıca siyasi partilerin bildireleri incelenmiştir. İnceleme sonucunda eğitimin hedefi (bilimsellik, hak ve adalet, laiklik, demokratlık, üst düzey düşünme becerisi); müfredat (müfredatların yenilenmesi, yeni müfredat oluşturma, üst düzey düşünmeyi teşvik edici müfredat ekonomiyeye ve teknolojiye uyumlu müfredat); öğretmen (öğretmen niteliği, öğretmen ücretinin iyileştirilmesi, öğretmen özlük hakları, öğretmenin nitelikli yetiştirilmesi, öğretmenin çalışma şartlarının iyileştirilmesi, öğretmene kadro tahsisi); sınav sistemi (üniversiteye giriş sınavının kaldırılması, sınav ücretlerinin kaldırılması, sınava hazırlık desteği, sınavsız geçiş, yeni bir sınav sistemi) boyutları belirlenmiştir.

Veri Analizi

Araştırmada veri analizinde içerik analizi ve betimsel analiz yöntemleri birlikte kullanılmıştır. İçerik analizinde amaç, birbirine benzeyen verileri belirli kavramlar ve temalar çerçevesinde bir araya getirerek yorumlamaktır. Betimsel analiz ise; elde edilen verileri belli temalara göre düzenleyerek bilgileri düzenlenmiş ve yorumlanmış bir biçimde sunmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2013). Araştırma kapsamında içerik analizinin tercih edilme nedeni seçim bildirelerinde eğitime yönelik oldukça farklı konular (eğitimin hedefleri, öğretmen, Sınav sistemi v.b) ele alındığından dolayı söz konusu farklı konularla ilgili farklı siyasi parti görüşlerini belirli bir bütünlük içerisinde sunmak; betimsel analiz kullanılması gerekçesi ise belli bir sistem içerisinde temaların anlamlandırılmasından dolayıdır. Araştırmanın geçerliliğine yönelik seçim bildirelerindeki siyasi partilerin görüşleri herhangi bir yorum yapmadan doğrudan sayfa numaraları verilerek aktarılmıştır. Araştırmanın güvenilirliğine yönelik ise seçim bildirelerine nasıl ulaşıldığı, analiz süreci ve yöntemle ilişkin ayrıntılı bilgi verilmiş kısaca araştırmanın temel aşamaları ve süreç hakkında bilgi verilmiştir. Ayrıca çalışmada geçerlik ve güvenilirliği sağlamak amacıyla uzman incelemesinden faydalanılmıştır. Araştırma bir akademisyen tarafından tüm aşamaları incelenerek gerekli düzeltme için geri bildirimde bulunulmuştur.

Araştırma yapılan söz konusu partilerin internet resmi sitelerinden 2018 seçimlerine ilişkin kamuoyuyla paylaştıkları seçim bildirelerine ulaşarak pdf ortamında bilgisayara indirilmiştir. Tüm çalışmalar bu veri setleri üzerinden gerçekleştirilmiştir. Araştırma sürecinde öncelikle eğitim ve siyasi partilerin eğitim anlayışlarına yönelik alan yazı taraması yapılmıştır. Araştırma kapsamında içerik analizi bağlamında öncelikle seçim bildireleri birden fazla okunarak parti bildirelerinde birbirine benzer konular belirlenerek ortak olarak ele alınan konular belirlenerek temalara ve alt temalara ulaşılmıştır. Daha sonra oluşturulan form aracılığıyla siyasi partilerin belirlenen tema ve alt temalar üzerinde gerekli işaretlemeler yapılarak analiz öncesi hazırlık yapılmıştır. Daha sonra analiz sürecinde tema ve alt temalar belirginleştirilerek toplanan veriler tema ve alt tema boyutlarıyla analiz edilerek analiz süreci gerçekleştirilmiştir. Veriler analiz edilirken siyasi partilerin bildirelerdeki sayfa sayısı (s.102 gibi) verilmiştir.

Siyasi partiler tarafından ilan edilen bildirelerin özellikleri (Bildire ismi, toplam sözcük sayısı, sayfa sayısı), ayrıca bildirelerde eğitimle ilgili bilgiler (eğitime yönelik sayfa sayısı, "eğitim" sözcüğünün kaç defa tekrarlandığı, toplam sözcük sayısının içerisinde "eğitim" sözcüğünün oranı, eğitim başlığı)

incelenirken objektif değerlendirme yapma adına bir takım düzenlemeler yapılmıştır. Bu bağlamda siyasi partilerin bildiregelerindeki sayfa yapısı, bildiregede kullanılan punto büyüklükleri, satır aralıklarındaki farklılıklardan dolayı daha objektif değerlendirme yapma adına kriter olarak sözcük sayısı alınmış ve değerlendirme bu bağlamda yapılmıştır. Araştırmada veri setleri analiz edilirken daha kolay değerlendirme yapılması açısından partiler alfabetik sıraya göre sıralanmış ve parti isimlerinde kısaltmaya gidilmiş; İyi Parti'nin bir kısaltmasına gerek literatürde gerekse de partinin resmi sitesinde bir kısaltma şekline rastlanmadığından doğrudan partinin ismi tercih edilmiştir.

Bulgular

Araştırmanın bu kısmında araştırmanın problem cümlesine yönelik veri setlerinden elde edilen bulgular sunulacaktır.

3.1. Araştırmanın Birinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın birinci alt problemi “Siyasal partilerin seçim bildiregelerinde yer alan eğitim oransal olarak farklılık göstermekte midir?” şeklindedir. Siyasi partilerin seçim bildiregelerinde genel olarak eğitim konusuna ilişkin bulgular Tablo 1’ de sunulmuştur.

Tablo 1. Siyasi partilerin seçim bildiregelerine yönelik betimsel özellikler ve istatistikler

Partiler	Bildirege İsmi	Toplam Sözcük sayısı	Eğitime yer verilen Sayfa Sayısı	“Eğitim”e ilişkin sözcük sayısı	Bildiregede “Eğitim” oranı (%)	Genel Sayfa Sayısı	Eğitim Başlığı
AKP	Güçlü Meclis Güçlü Hükümet Güçlü Türkiye	86.168	11 sayfa (52-63)	317	0.37	360	Haklar ve Özgürlükler
CHP	Millet için Geliyoruz	29.814	11 sayfa (95-106)	155	0.52	230	Eğitim: İş Garantili, Parasız, Nitelikli Eğitim
HDP	Senle Değişir	2.054	1 sayfa (13)	9	0.44	24	Eğitim Sistemini Siyasal İktidarın Tahakküm Alanı Olmaktan Çıkaracağız!
İYİ PARTİ	Milletimizle Sözleşme	27.478	6 sayfa (100-106)	142	0.52	134	İyi Eğitim, İyi Gelecek
MHP	Milli diriliş Kutlu Yükseliş	20.917	2 sayfa (97-99)	40	0.19	130	Eğitim ve İnsan Kaynakları

Tablo 1 incelendiğinde siyasi partiler farklı seçim bildirege isimleri (AKP: Güçlü Meclis, Güçlü Hükümet, Güçlü Türkiye; CHP: Millet için Geliyoruz; HDP: Senle Değişir; İYİ PARTİ: Milletimizle Sözleşme; MHP: Milli diriliş Kutlu Yükseliş) kullandıkları görülmektedir. Yine eğitime ilişkin farklı başlıklarda eğitim konusunu ele aldıkları tespit edilmiştir. Bildirede en fazla sözcük sayısı sırasıyla AKP, CHP, İyi Parti, MHP ve HDP şeklindedir. Eğitime yer verilen sayfa sayısı olarak en fazla AKP ve CHP (11 sayfa) en az ise HDP (1 sayfa) şeklindedir. Ancak genel sözcük sayısı ile eğitim kavramına ilişkin sözcük sayısı oranına bakıldığında en fazla sırasıyla CHP ve İyi Parti (0.52); HDP (0.44); AKP (0.37) ve MHP (0.19) şeklindedir. Bildiregeler incelendiğinde siyasi partilerin gerek seçim bildirege özellikleri bakımından gerekse de bildiregede eğitime yönelik yer verilen oran bakımından farklılık göstermektedir.

3.2. Araştırmanın İkinci Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın ikinci alt problemi “Siyasi partilerin eğitim sisteminin hedeflerine, müfredata, öğretmene, sınav sistemine ve seçmeli derslere ilişkin görüşleri arasında farklılık var mıdır?” şeklindedir. Siyasi

partilerin eğitim hedeflerine, müfredata, öğretmene, sınav sistemine ve seçmeli derslere ilişkin görüşleri Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.Siyasi partilerin müfredata, öğretmene ve eğitim sistemine ilişkin hedefleri

Tema ve Alt Temalar	Partiler	A	C	H	İ	M
		K	H	D	Y	H
		P	P	P	P	P
Tema	Alt Tema					
<i>Eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar</i>	Bilimsellik		X	X		X
	Hak ve adalet	X	X	X		
	Laiklik			X	X	
	Demokrat	X	X			X
<i>Müfredat</i>	Üst düzey düşünme becerisi	X		X	X	X
	Müfredatların yenilenmesi	X	X		X	X
	Yeni müfredat oluşturma	X	X	X	X	
	Ekonomiyle uyumlu müfredat	X	X		X	
	Üst düzey düşünmeyi teşvik edici müfredat	X	X	X	X	X
	Teknoloji ile uyumlu müfredat	X			X	
	Öğretmen niteliği	X	X			
<i>Öğretmen</i>	Öğretmen ücretinin iyileştirilmesi		X		X	X
	Öğretmen özlük hakları		X		X	
	Öğretmenin nitelikli yetiştirilmesi	X	X		X	
	Öğretmenin çalışma şartlarının iyileştirilmesi		X	X	X	X
	Öğretmene kadro tahsisi		X		X	X
<i>Sınav sistemi</i>	Üniversiteye giriş Sınavının kaldırılması			X		X
	Sınav ücretlerinin kaldırılması		X		X	
	Sınava hazırlık desteği		X		X	
	Sınavsız geçiş		X			
	Yeni bir sınav sistemi	X	X	X	X	
<i>Seçmeli ders</i>	Seçmeli derslerde bireysel farklılıkların gözetilmesi	X	X			
	Seçmeli derslerin artırılması	X	X		X	X
	Seçmeli derslerin seçimi	X	X			

Tablo 2 incelendiğinde bilimsellik kavramını CHP, HDP ve MHP tarafından hak ve adalet kavramı AKP, CHP VE HDP, laiklik kavramı HDP ve İyi Parti; demokrat kavramı AKP, CHP VE MHP; üst düzey düşünme becerisi ise CHP dışında tüm partiler tarafından eğitim hedefleri arasında yer almaktadır. Aşağıda eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar temasına ilişkin partilerden örnekler verilmiştir:

AKP’de eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar;

Yeni dönemde eğitimin içeriği ve kalitesi ana önceliğimiz olacak. Eğitim öğretimde ana hedefimiz düşünme, anlama, fark etme, sorun çözme, analiz ve sentez yeteneği ve yetkinliği gelişmiş, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış; hak ve adalet sorumluluğunu, millî kültür ve değerlerini özümsemiş; insanlığın ve demokrasinin evrensel değerlerini içselleştirmiş; iletişime ve paylaşımına açık; estetik ve sanat becerisi gelişmiş bireylerin yetişmesine imkân ve ortam sağlamaktır (AKP 2018 Seçim Bildirgesi, s.58).

CHP’de eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar;

CHP’nin eğitim hedefi, anayasal bir hak olan çağdaş, nitelikli ve parasız bir eğitimi okul öncesinden üniversiteye kadar sağlamaktır. Eğitimi, Atatürk ilkeleri ve Cumhuriyet değerleri ışığında çağdaş, demokratik, laik, bilimsel ve eşitlik ilkesine dayalı bir anlayışla yeniden yapılandıracağız. Bilimsel ve sorgulayıcı eğitim, ülkemizin demokrasininin ve kalkınmasının temel koşuludur (CHP 2018 Seçim bildirgesi, s.25, 102).

HDP’de eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar;

Çocuğun gelişimine uygun, anadilinde, bilimsel ve insan haklarına dayalı bir eğitim sistemini uygulamaya geçireceğiz. Eğitim sistemini siyasal iktidarın tahakküm alanı olmaktan çıkaracağız! Kamusal, parasız, bilimsel, anadilinde, ulaşılabilir laik ve özgürlükçü eğitim ilkelerinden asla taviz vermeyeceğiz(HDP 2018 Seçim bildirgesi, s.12-13)

İYİ Parti’de eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar;

Eğitim Politikalarını iyi yönetim ilkeleri çerçevesinde belirleyeceğiz. Eğitimde Sosyal Diyalog mekanizması ile eğitim sisteminin paydaşlarını eğitim politikalarının belirlenmesinde etkin kılacağız. Talim Terbiye Kurulunu yeniden yapılandıracağız. Mesleki Eğitim Programlarını günün ihtiyaçları ve ekonominin taleplerine uygun şekilde oluşturacağız (İyi Parti 2018 Seçim bildirgesi, s.101).

MHP’de eğitim hedeflerinde öne çıkan kavramlar;

Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip; manevî ve kültürel değerlerimizi özümsemiş, düşünme, algılama ve problem çözme yeteneği gelişmiş; sorumluluk duygusu ve toplumsal duyarlılığı yüksek; yeni gelişmelere açık, bilim ve teknoloji üretimine yatkın, girişimci, demokrat, kültürlü, erdemli ve inanca mensullerin yetiştirilmesi eğitim politikamızın temel amacıdır(MHP 2018 Seçim bildirgesi, s.97).

Siyasi partilerin eğitime yönelik hedefleri incelendiğinde AKP’nin daha çok eğitimin içeriği ve kalitesine yönelik vurgu yaptığı görülmektedir. Bu bağlamda milli ve uluslararası değerlerin ön plana çıktığı, bilgi toplumunun gerekliliğini ön plana çıkaran eğitim anlayışının öncelikleri arasında olduğu söylenebilir. CHP’nin eğitim hedefleri arasında Atatürk ilkeleri ve Cumhuriyet değerleri ışığında nitelikli, çağdaş ve parasız eğitim ön koşul şartlar arasındadır. Kalkınmanın temeli olarak bilimsel ve sorgulayıcı eğitim görülmektedir. HDP’nin eğitim hedefleri arasında anadilde eğitim, bilimsel, laik, özgürlükçü ve insan haklarına saygılı bir eğitim ön plana çıkarılmaktadır. İYİ Parti ise eğitimde iyi yönetim kavramını ön plana çıkararak eğitimdeki paydaşların eğitime katılımını öncelendiği söylenebilir. MHP’nin ise Türk Milletine bağlılık bağlamında hem milli değerleri önceleyen hem de yeni gelişime açık demokrat, kültürlü ve inanca mensuller bir eğitim sistemini amaçladığı söylenebilir.

Tablo 2 incelendiğinde HDP dışında tüm partilerin müfredatın yenilenmesi gerektiği; MHP dışında tüm partilerin yeni müfredat oluşturma yönünde görüş belirtmiştir. AKP, CHP ve İYİ Parti ekonomiyle uyumlu; AKP ve İYİ Parti teknolojiyle uyumlu müfredatı ileri sürmektedir. Tüm siyasi partiler müfredatın üst düzey düşünme beceriyi geliştirmesi yönünde görüş belirtmiştir.

AKP’nin müfredat temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Eğitim fakültelerini yeniden yapılandırarak ve müfredatını yenileyeceğiz. Müfredatımız çağın gerekliliklerini yansıtacak şekilde güncellenecektir. Müfredatı bilgi teknolojileri destekli öğretime uygun hale getirerek, eğitsel e-içeriklerin daha da geliştirilmesini sağlayacağız(s.59).

Dijital dönüşümü bir fırsata çevirmek ve işgücü piyasası üzerindeki olası olumsuz etkilerini en aza indirmeye yönelik olarak gelecekte dönüşüm geçirecek... müfredatı eğitimin her kademesinde uyumlu hale getireceğiz (s.203).

CHP’nin müfredat temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Çağdaş, demokratik, laik ve bilimsel bir müfredat oluşturacağız (s.96).

İnsani ve dayanışmacı değerleri önemseyen, özgürlükçü ve eleştirel düşünceyi öne çıkaran, bilgi çağıyla uyumlu bir öğretim programı oluşturacağız (101).

Eğitimi, Atatürk ilkeleri ve Cumhuriyet değerleri ışığında çağdaş, demokratik, laik, bilimsel ve eşitlik ilkesine dayalı bir anlayışla yeniden yapılandıracağız (s.102)

İŞKUR ve özel sektör iş birliğinde arz talep dengesini gözetilen mesleki eğitim programları uygulayacağız (s.172).

HDP’nin müfredat temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

Tekçi, cinsiyetçi, mezhepçi, ırkçı eğitim müfredatını lağvederek bilimsel, laik, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, anadilinde eğitimi esas alan yeni bir eğitim müfredatını hayata geçireceğiz(s.13).

İYİ Parti'nin müfredat temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Mesleki ve teknik liseler ile meslek yüksekokullarını cazip hale getireceğiz, sayıları ve niteliklerini artıracacağız, müfredat ve staj programlarının içeriği Organize Sanayi Bölgeleri, Endüstri Bölgeleri ve Teknoparklarda yer alan firmaların... iş ve yönetim modellerine uyumlu hale getireceğiz(s.74).

Öğrencilerimizin, yaratıcı, özgür, eleştirel düşünebilme, birlikte yaşama ve birlikte çalışma becerilerini geliştireceğiz (s.101).

İlkokul ve liselerde yap-boz haline getirilmiş olan müfredat ve sınav sistemini yeniden düzenleyeceğiz (s.101).

Temel bilgisayar programlama, robotik, finansal okur-yazarlık, vatandaşlık bilgisi, hitabet, el becerileri gibi hayata ait konular ile ilkokuldan itibaren tüm seviyelerde kodlama ve programlama derslerini müfredata ekleyeceğiz (s.103).

MHP'nin müfredat temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Öğretim programları düşünme ve öğrenmeyi öğretmeye odaklı, bilgiye erişen, bilgiyi analiz edip işleyerek değer süreçlerine aktarma yetenekleri geliştirilmiş, ekip çalışmasına uyumlu bireylerin yetiştirilmesi hedeflerine dönük olarak ele alınmalıdır. (s.98).

Eğitimin bütün kademelerinde müfredat ve sınav sistemi gibi temel konulara istikrar kazandırılmalıdır (s.99).

Seçim bildirgelerinde siyasi partilerin görüşleri incelendiğinde AKP'nin daha çok var olan müfredatların yenilenmesine vurgu yaptığı görülmektedir. Müfredat yenilerken AKP daha çok çağın gerekliliklerini yansıtacak şekilde bilgiyi katma değere dönüştürecek, bilgiyi aktif olarak kullanabilecek, bilgi teknolojileri ile desteklenecek bir formu hayata geçirmeye çalıştığı söylenebilir. Ayrıca engelliler, gençler, kadınlar, özel sektör gibi farklı toplumsal grupların ihtiyaçlarına cevap verecek nitelikte bir müfredat öngörülmektedir. CHP'nin ise çağdaş, demokratik, laik ve bilimsel bir müfredat geliştirmeyi amaçladığı söylenebilir. Atatürk'ün ilke ve inkılaplarıyla uyumlu, cinsiyet ayrımcılığını ortadan kaldıracak, özel sektörün ihtiyaçlarını ön plana çıkararak bir müfredatı öngördüğü söylenebilir. HDP, anadili esas alan çoğulcu, laik ve bilimsel bir müfredat vaat etmektedir. İyi Parti ise daha çok endüstri ve sanayi bölgeleriyle uyumlu bir müfredatı ön plana çıkardığı söylenebilir. Müfredat öğrencilerin analitik becerileri, üretici ve yenilikçi becerilerini ön plana çıkaracak, milli ve manevi değerlerle donanmış bireyleri, teknolojik gelişmelerin yakından takip edilerek müfredata eklendiği, Cumhuriyet felsefesinin temele alındığı bir müfredat vaat ettiği söylenebilir. Son olarak MHP müfredatın milli ve çağın gerekliliğine uygun, istikrarlı bir şekilde geliştirilmesi, bilgiyi etkili bir şekilde elde eden, işleyen ve aktaran bir bireyi yetiştirecek şekilde oluşturulması gerekliliğini ileri sürdüğü söylenebilir.

Tablo 2 incelendiğinde öğretmenin niteliğinin iyileştirilmesi konusunda AKP ve CHP; Öğretmen ücretinin iyileştirilmesi konusunda CHP, İyi Parti ve MHP; Öğretmen özlük hakları hakkında CHP ve İYİ Parti, Öğretmenin nitelikli yetiştirilmesi konusunda AKP, CHP ve İYİ Parti; Öğretmenin çalışma şartlarının iyileştirilmesi AKP dışında tüm partilerin; öğretmen kadro tahsisi ile ilgili CHP, İYİ Parti ve MHP'nin görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Siyasi partilerin öğretmene ilişkin görüşlerinde bazıları şu şekildedir:

AKP'nin öğretmenlik temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Öğretmenlerimizin niteliklerini daha da iyileştireceğiz. "Öğretmenlik Meslek Kanunu'nu çıkaracağız. Öğretmen yetiştiren üniversitemizle işbirliği halinde, öğretmen yetkinlik ve yeterliliklerinin geliştirilmesi çalışmalarına ivme kazandıracacağız(s.58).

Eğitim fakülteleri ile öğretmen adayları yetiştiren diğer yükseköğretim kurumlarının ve formasyon programlarının öğrenci kontenjanlarını; öğretmen ihtiyacı ve projeksiyonlarını dikkate alarak belirleyeceğiz(59).

CHP'nin öğretmenlik temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Öğretmenleri, sendikaları, öğrencileri, velileri ve aile birliklerini katılımcı ve demokratik bir eğitim modelinde bir araya getireceğiz.(s.95)
Öğretmen yetiştirme, ilk atama, yer değiştirme, görevde yükselme, mali ve sosyal haklar gibi öğretmenlikle ilgili tüm konuları bu kanun kapsamında çözüme kavuşturacağız(s.104).
Tüm öğretmenlerin kadrolu atanmasını sağlayacağız. 180 bin öğretmene bir yıl içerisinde kadro vereceğiz(s.104).
Öğretmenlere 3600 ek gösterge hakkı tanıyacağız(s.104).

HDP'nin öğretmenlik temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

:

Her yıl adı, içeriği, biçimi değiştirilen OKS, SBS, TEOG, LYS ve YGS gibi tüm merkezi sınavları kaldıracacağız. Sınav odaklı sistem yerine öğretmen ve öğrencilerin ortaklaşa gelişimini sağlayacak bir sistem kuracağız(s.13).

İYİ Parti'nin öğretmenlik temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Öğretmenler ve Öğretim Görevlilerinin ek - ders ücretlerini artıracacağız. Öğretmenlerin 3600 ek gösterge alabilmelerinin yolu açacağız(31).
Sözleşmeli öğretmenlik uygulamasına son vereceğiz, mevcut sözleşmeli öğretmenleri 4-A kadrosuna alacağız (s.102).
Atanamayan öğretmenlerin kadroya alınmaları... veya istihdama için ek tedbirler alacağız(s.102).

MHP'nin öğretmenlik temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

Öğretmenlerin ek göstergesinin 3600'e çıkarılması, çalışma şartlarının iyileştirilmesi atanamayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanmasını sağlayacak şekilde kadro ihdası yapılması(s.122),

Öğretmenlik temasına ilişkin görüşler incelendiğinde siyasi partilerin görüşleri arasında bir takım benzerlikler bulunmaktadır. Öğretmenin niteliğinin iyileştirilmesi konusunda AK Parti, CHP, HDP, MHP; ek gösterge hakkında CHP, İyi Parti ve MHP'nin; öğretmenliğe yönelik meslek kanunu hakkında AKP ve CHP; öğretmenlere kadro tahsisi hakkında CHP, İyi Parti ve MHP'nin benzer görüşler belirttiği söylenebilir.

Tablo 2 incelendiğinde üniversiteye giriş sınavının kaldırılması konusunda HDP ve MHP; sınav ücretlerinin kaldırılması ve sınava hazırlık desteği ile ilgili CHP ve İYİ Parti; sınavsız geçiş ile ilgili CHP; yeni bir sınav sistemi ile ilgili MHP dışında tüm partilerin görüş belirttikleri tespit edilmiştir. Siyasi partilerin seçmeli derslere ilişkin görüşlerinde bazıları ise şu şekildedir:

Tablo 2 incelendiğinde siyasi partilerin sınav sistemine ilişkin görüşleri bağlamında Üniversiteye giriş Sınavının kaldırılması HDP ve MHP; Sınav ücretlerinin kaldırılması ve Sınava hazırlık desteği CHP ve İYİ Parti; Sınavsız geçiş CHP; yeni bir sınav sistemi MHP dışında tüm partiler tarafından bildirgede yer verilmiştir. Siyasi partilerin sınav sistemine ilişkin görüşleri şu şekildedir:

AKP'nin sınav sistemine temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Eğitim politikamız öğrencilerin bireysel niteliklerini göz önüne alarak, çocuklarımızı yetenekleri doğrultusunda geleceğe hazırlayacaktır. Üniversiteye giriş sınavlarında temel becerileri ölçeceğiz(s.60).
Okullarımızı sınav merkezli yarışma alanlarından çıkarıp; öğrencilerimizin mahallinde gidebildikleri sosyal, kültürel, sanatsal, edebi ve akademik yönlerinin keşfedildiği, geliştirildiği ve değer bulunduğu doğal yaşam alanları haline getireceğiz(s.60).

CHP'nin sınav sistemine temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Yeterli sayıda okul açacak, her öğrenciyi istediği okula göndereceğiz (s.100).
Mesleki ortaöğretimden mesleki yükseköğretime geçişi tamamen sınavsız yapacağız(s.101).
ÖSYM tarafından yapılan tüm sınavlarda giriş ücretini kaldıracağız(s.184).

Üniversiteye giriş sınavında başarı sağlayamayan ve maddi durumu yeterli olmayan gençlere... aylık 400 TL üniversiteye hazırlık desteği vereceğiz (s.184).

HDP'nin sınav sistemine temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

Her yıl adı, içeriği, biçimi değiştirilen OKS, SBS, TEOG, LYS ve YGS gibi tüm merkezi sınavları kaldıracacağız. Sınav odaklı sistem yerine öğretmen ve öğrencilerin ortaklaşa gelişimini sağlayacak bir sistem kuracağız(s.13).

İYİ Parti'nin sınav sistemine temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

İlkokul ve liselerde yap-boz haline getirilmiş olan müfredat ve sınav sistemini yeniden düzenleyeceğiz. İlköğretimin tamamlanmasıyla birlikte çocuklarımızın yetenek sahibi oldukları, ilgi duydukları ve gelişim gösterdikleri alanlara göre teknik, meslek, sağlık, sosyal ve fen liselerine yönlendirilmesi sağlayacağız(s.101).

Öğrencilerimizin tüm eğitim hayat boyunca girdikleri sınavlara hazırlıklarını destekleyeceğiz(s.103). Öğrencilerden Sınav Ücreti almayacağız(s.118).

MHP'nin sınav sistemine temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Eğitimin bütün kademelerinde müfredat ve sınav sistemi gibi temel konulara istikrar kazandırılmalıdır(s.99).

Üniversite giriş sınavının kaldırılması(s.121).

Siyasi partilerin seçim bildirelerinde sınav sistemine ilişkin görüşleri analiz edildiğinde AKP'nin temel becerilerin ölçülmesine yönelik sınavlara vurgu yapmaktadır. Yine öğrencilerin yarıştığı sınav sistemi yerine farklı etkinliklerle değerlendirildiği bir ortamı ön görmektedir. CHP sınavların ücretsiz olması, üst kademelere yerleştirmede sınavdan ziyade gerekli kontenjanlar oluşturularak sınavsız geçişi vaat etmektedir. HDP, öğretmen ve öğrencinin gelişimini sağlayacak bir sistem oluşturularak tüm merkezi sınavların kaldırılmasını vaat etmektedir. İyi Parti; sınav sistemini yeniden düzenleyerek gerekli desteğin sağlanarak ücretsiz hale geldiği, öğrencilerin yetenekleri doğrultusunda yönlendirildiği bir sistemi vaat etmektedir.

AKP'nin seçmeli ders temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Tutuklu ve hükümlülerin yakınlarıyla anadillerinde görüşebilmesi, üniversitelerde farklı dil ve lehçelerle akademik çalışmaların yapılabilmesi ve enstitülerin kurulmasını, bunların orta öğretim kurumlarında seçmeli ders olarak okutulabilmesini... mümkün hale getirdik(s.27).

Seçimlik derslerin sayısını artırarak, öğrencilerimize ilgi ve yetenekleri doğrultusunda tercih imkânı tanıdık(s.53).

CHP'nin seçmeli ders temasına ilişkin örnekler şu şekildedir:

Seçmeli derslerin okul yönetimleri tarafından dayatılmasına son verecek, veliler ve öğrenciler tarafından sadece rehberlik servislerinin desteği ile seçilmesini sağlayacağız (s.102).

Okullarımızda, Kürtçe dersleriyle ilgili altyapı sorunlarını çözecek ve seçimlik dersleri çeşitlendireceğiz(s.113).

HDP'nin seçmeli derse ilişkin herhangi bir görüş bulunmamaktadır.

İYİ Parti'nin seçmeli ders temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

Yurtdışında yaşayan Türk çocuklarına yönelik seçmeli Türkçe ve Kültür dersleri okutulması için gerekli girişimleri yapacağız(s.103).

MHP'nin seçmeli ders temasına ilişkin örnek şu şekildedir:

Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana, Hacı Bayram-ı Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmalıdır(s.97).

Seçmeli derslere ilişkin seçim bildiregeleri incelendiğinde AKP'nin geleceğe yönelik vaatlerden ziyade iktidar döneminde yapılan uygulamalar üzerinde durulduğu görülmektedir. Bu bağlamda seçmeli derslerin artırılması, “Kur'an-ı Kerim” ve “Siyer” derslerinin de seçmeli ders olarak verilmesi örnek verilmektedir. CHP, seçmeli derslerin daha özgürce öğrenciler tarafından seçilmesi ve nitelikli bir şekilde öğretimini ön plan çıkarmaktadır. HDP ise seçim bildirgesinde seçmeli derslere yönelik bir görüş bildirmemiştir. İyi Parti, seçmeli derslerle ilgili yurt dışındaki vatandaşlara ilişkin seçmeli Türkçe ve Kültür derslerini vaat etmektedir. MHP Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli gibi kişilerin ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmasını önermektedir.

3.3. Araştırmanın Üçüncü Alt Problemine İlişkin Bulgular

Araştırmanın üçüncü alt problemi “Siyasi partilerin eğitime yönelik ağırlıklı olarak üzerinde durdukları konular nelerdir?” şeklindedir. Siyasi partilerin eğitime ilişkin ağırlıklı olarak üzerinde durdukları konular Tablo 3’de sunulmuştur.

Tablo 3. Siyasi partilerin ağırlıklı olarak üzerinde durdukları konular ve sözcük sayıları

Konular	Partiler	AKP	CHP	HDP	İYİ PARTİ	MHP
Eğitimde Nitelik/Kalite		11	35	1	6	-
Müfredat		19	7	2	7	2
Okul		103	74	1	40	2
Öğrenci		139	46	1	55	1
Öğretmen		21	41	1	25	2
Ders		21	10	-	15	1
Zorunlu Eğitim		3	3	1	3	-
Özel Eğitim		26	5	-	8	3

Tablo 3’de siyasi partilerin seçim bildiregelerinde eğitime yönelik üzerinde durdukları konuların sözcük sayıları incelendiğinde eğitimde nitelik kalite bağlamında sırasıyla en fazla CHP, AKP, İyi Parti ve HDP şeklinde sıralandığı; MHP’nin ise herhangi bir görüş ortaya koymadığı görülmektedir. Müfredat bağlamında sırasıyla en fazla AKP, CHP ve HDP, en az ise HDP ve MHP şeklinde sıralandığı görülmektedir. Okul bağlamında sırasıyla en fazla AKP, CHP, İyi Parti, MHP ve HDP şeklinde sıralanmaktadır. Öğrenci bağlamında sırasıyla en fazla AKP, İyi Parti, CHP, HDP ve MHP şeklide sıralanmaktadır. Öğretmen bağlamında sırasıyla en fazla CHP, İyi Parti, AKP, MHP ve HDP şeklindedir. Ders bağlamında sırasıyla en fazla AKP, İyi Parti, CHP ve HDP şeklinde olup; HDP’nin herhangi bir görüşü bulunmamaktadır. Zorunlu eğitim bağlamında sırasıyla en fazla İyi Parti, CHP ve AKP eşit (3), HDP şeklindedir. MHP’nin herhangi bir görüşü bulunmamaktadır. Özel eğitim bağlamında sırasıyla en fazla AKP, İyi Parti, CHP ve MHP şeklinde olup; HDP’nin herhangi bir görüşü bulunmamaktadır.

Tartışma, Sonuç ve Öneriler

Bu araştırmada, 2018’de gerçekleştirilen Cumhurbaşkanlığı seçimi ve genel seçimindeki seçim bildiregeleri çerçevesinde siyasi partilerin eğitime yönelik görüşleri incelenmesi amaçlanmıştır. Siyasi partilerin seçim bildiregelerinde eğitime yönelik genel olarak bakış açıları, nasıl bir eğitim sistemi hedefledikleri, müfredat, öğretmen, seçmeli ders ve sınav sistemine ilişkin görüşleri ve eğitime yönelik ağırlıklı olarak üzerinde durdukları konular analiz edilmiştir.

Siyasi partilerin eğitime yönelik genel olarak bakış açıları değerlendirildiğinde bildirilerde en fazla sözcük sayısı AKP en az ise HDP şeklindedir. Eğitime yer verilen sayfa sayısı olarak en fazla AKP ve CHP’nin (11 sayfa) en az ise HDP’nin (1 sayfa) yer verdikleri görülmektedir. Ancak genel sözcük sayısı

ile eğitim kavramına ilişkin sözcük sayısı oranına bakıldığında en fazladan oranın sırasıyla CHP ve İyi Parti (0.52); HDP (0.44); AKP (0.37) ve MHP (0.19) şeklinde sıralandığı görülmektedir. Araştırmada en fazla sözcük sayısının AKP ait olmasının nedeni olarak AKP iktidar partisi olması ve AKP seçim bildirgesinde bir yandan iktidarı döneminde yaptıkları çalışmaların değerlendirmesi diğer yandan gelecek dönemde yapacağı çalışmaları anlatmasının etkili olduğu düşünülmektedir. Seçim bildiregelerindeki sözcük sayısının eğitime oranına bakıldığında en fazla CHP ve İyi Parti'(0.52)'nin olması; iktidar partisi olarak AKP(0.37) ile beş siyasi parti arasında dördüncü sırada olması dikkat çekicidir. Bu araştırma bulguları Altınışık ve Songür (2016) tarafından yapılan ve 2015 genel seçim sonuçlarına ilişkin araştırma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Söz konusu araştırmada CHP'nin seçim bildirgesinde genel sözcük sayısı içerisinde eğitimin oranı 0.61 olarak ilk sıradadır. Ancak Altınışık ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışmada CHP'nin hemen arkasından ikinci sıradayken bu araştırma bulgularında AKP'nin CHP, HDP ve İyi Partinin de gerisine düşmesi dikkat çekicidir. Her iki araştırma bulgusu arasında bir diğer benzerlik ise her iki çalışmada genel sözcük sayısı/ eğitime ilişkin sözcük sayısı oranı bakımında en düşük oranın MHP (0.19) 'de olmasıdır. Altınışık ve Songür (2016) CHP'nin eğitim kavramıyla ilgili sözcüklerin en fazla çıkmasını CHP'nin kuruluşundan bu yana eğitime önem vermesine bağlamaktadır. Seçim bildirgesinde genel sözcük/eğitime yönelik sözcük oranına ilişkin bulgu Berber (2001) tarafından yapılan 18 Nisan 1999 seçimlerindeki bulgular ile örtüşmektedir. Söz konusu çalışmada eğitime yönelik CHP 1872 sözcük sayısı ile ilk sıradadır. Ancak söz konusu çalışmanın bu çalışmayla çelişen kısmı MHP ile ilgilidir. Berber (2001) tarafından yapılan çalışmada genel sözcük/eğitimle ilgili sözcük oranında MHP ikinci sıradayken bu çalışmada beşinci yani son sıradadır. Yine Berber'e (2001) göre CHP ve MHP en eski partiler olarak eğitime yönelik en fazla sayfa sayısı olan partiler olduğunu ifade etmektedir. Söz konusu bulgu CHP için bu araştırmanın bulgularıyla örtüşürken; MHP için ulaşılan sonuç bağlamında bu araştırmanın bulgularıyla çelişmektedir. Siyasi partilerin eğitime yönelik görüşleri incelendiğinde Toprakçı ve Güngör'e (2014) göre programında, toplamda eğitime yönelik en fazla kavram bulunan siyasi parti CHP'dir. Bu bulgu araştırma sonuçlarıyla benzerlik göstermektedir.

AKP'nin eğitim hedefinde “düşünme, anlama, fark etme, sorun çözme, analiz ve sentez yeteneği ve yetkinliği gelişmiş, bilgi toplumunun gerektirdiği temel bilgi ve becerilerle donanmış” bireylere vurgu yapılmaktadır. Tok (2012) tarafından yapılan çalışmada AKP eğitimin hedefine ilişkin bireylerin düşünme yapısına ilişkin (eleştirel düşünce, yaratıcı düşünme) kısmının ön planda olduğuna işaret etmektedir. Yine Millî ve evrensel değerlere yapılan vurgu bakımından ayrıca estetik ve sanat becerisi gelişmiş birey özelliği bakımından her iki çalışma bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır. CHP'nin eğitime yönelik hedefleri arasında Atatürk'ün ilkelerinin belirleyici olduğuna yönelik görüşleri Tok (2012) tarafından Türkiye'deki siyasi partilerin eğitim söylemleri ve siyasalarına ilişkin görüşlerini ortaya koyduğu çalışmadaki bulgularla benzerlik göstermektedir. Ayrıca CHP'nin eğitimde temel hedefin Atatürk'ün işaret ettiği temel değerler çerçevesinde yapılandırıldığına yönelik farklı çalışma bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Aydın, 1997; Bulut ve Güven, 2010). Ancak 2015 genel seçimlerini inceleyen Altınışık ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışmada CHP'nin eğitim anlayışına yönelik Atatürkçü eğitim sitemine yönelik herhangi bir vurgu olmadığı dikkat çekmektedir. Bu araştırma bulgusuyla paralellik gösteren bir diğer çalışma ise Pektaş'ın (1997) CHP'nin eğitim anlayışında öne çıkan unsurlardan biri parasız eğitim anlayışı olduğu görüşüdür. HDP'nin eğitim hedefleri arasında anadilde eğitim, bilimsel, laik, özgürlükçü ve insan haklarına saygılı bir eğitim ön plana çıkarılmaktadır. Bu bulgu özellikle HDP (BDP)'nin anadilde eğitim, temel insan hakkı bağlamında görüşlerin öne çıkarılması Tok (2012) tarafından yapılan çalışmada BDP(HDP) her vatandaşın etnik köken, kültür ve dil farklılıklarından doğan gereksinimlerini göz önünde bulunduran bir eğitim politikası hedeflemektedir görüşüyle benzerlik göstermektedir. Yine Altınışık ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışmada HDP'nin eğitim dili ve tekçi, cinsiyetçi eğitim anlayışına karşı olduğuna yönelik bulgularıyla paralellik göstermektedir. İYİ Parti ise eğitimde iyi yönetim kavramını ön plana çıkararak eğitimdeki paydaşların eğitime katılımını öncelendiği söylenebilir. İyi Parti ilk olarak 2018 seçimlerine katıldığından dolayı farklı çalışmalarla karşılaştırılamamıştır. İyi Parti'nin diğer partilerden

farklı olarak iyi yönetim ve eğitimdeki paydaşların eğitime katılımını ön plana çıkardığı söylenebilir. MHP'nin hedeflediği eğitimde Türk Milletine bağlılık, milli değerleri önceleyen bakış açısı ile Toprakçı ve Güngör'ün (2014) MHP'nin eğitim hedefi parti programı çerçevesinde "Türk milletinin ülkülerine bağlı bireyler yetiştirmek" tir görüşüyle benzerlik göstermektedir. Altınışik ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışmada "Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevî ve kültürel değerlerimizi özümsemiş... birey yetiştirme" anlayışı bakımından bu çalışmaların bulgularıyla paralellik göstermektedir. Tok'a (2012) göre MHP'nin hedefinde, Türk milletine mensubiyetin gurur ve şuuruna sahip, manevî ve kültürel değerleri özümsemiş, inançlı nesiller yetiştirmek vardır. Tok'un (2012) görüşleriyle bu araştırmanın bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır.

Siyasi partilerin müfredat (eğitim programları) hakkında görüşleri incelendiğinde AKP'nin daha çok var olan müfredatların çağın gerekliliklerini yansıtacak şekilde bilgiyi katma değere dönüştürecek şekilde ve engelliler, gençler, kadınlar, özel sektör gibi farklı toplumsal grupların ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde güncellenmesini amaçlamaktadır. Müfredatın çağa uygunluğunun AKP'nin öncelendiği konular arasında olması bakımından bulgular farklı araştırma bulgularıyla benzerlik bulunmaktadır(Tok, 2012; Bulut ve Güven, 2010). Yine müfredat yenileme konusunda Eğitim fakültelerinin yeniden yapılandırılması ve müfredatlarının yenilenmesi Altınışik ve Songür'ün (2016) araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Toprakçı ve Güngör (2014) tarafından yapılan çalışmada CHP'nin müfredatın çağa uygunluğu" ve "eğitimin desteklenmesi" konusunu önemseydiği görüşüyle paralellik göstermektedir. Yine CHP bildirgesinde müfredata ilişkin CHP'nin ayrı bir başlık olarak müfredatı ayrıntısıyla değerlendirdiği görülmektedir. Bu görüş Berber(2001) tarafından yapılan çalışma bulgularıyla paralellik göstermektedir. Bulut ve Güven'in (2010) araştırma bulgularında CHP'nin Atatürkçü, çağdaş demokrat, katılımcı, üretken, toplumsal yaşamda etkin bireyleri önceleyen bir eğitim programı anlayışı amaçladığına ilişkin görüşüyle bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. HDP, anadili esas alan çoğulcu, laik ve bilimsel bir müfredat vaat etmektedir. Altınışik ve Songür'ün (2016) araştırma bulguları anadilde ve çok dilli eğitim, toplumsal cinsiyet eşitliği dersinin zorunlu olarak okutulması gibi konular bağlamında bu çalışmanın bulgularıyla örtüştüğü söylenebilir. Berber'e (2001) göre HDP (HADEP) herkesin kendi dilinde eğitim yapılması gerektiğini vurgulaması yine bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. İyi parti ise daha çok endüstri ve sanayi bölgeleriyle uyumlu bir müfredatı ön plana çıkardığı söylenebilir. Müfredat öğrencilerin analitik becerileri, üretici ve yenilikçi becerilerini ön plana çıkaracak, milli ve manevi değerlerle donanmış bireyleri, teknolojik gelişmelerin yakından takip edilerek müfredata eklendiği, Cumhuriyet felsefesinin temele alındığı bir müfredat vaat etmektedir. MHP müfredatın milli ve çağın gerekliliğine uygun bir bireyi yetiştirecek şekilde oluşturulması gerekliliğini ileri sürmektedir. Tok'un (2012) yaptığı çalışma sonucunda MHP'nin "eğitimin milliliği, eğitimin çağın şartlarına uygun olması gerektiği ve Türk milletinin ülkülerine bağlı bireyler yetiştirmek" şeklinde kurgulandığını ifade etmektedir. Altınışik ve Songür'ün (2016) tarafından yapılan çalışmada eğitimin devlet eliyle ve Türkçe verilmesi konularına vurgu yapmaktadır görüşüyle bu araştırma bulguları benzerlik göstermektedir.

Siyasi partilerin öğretmene ilişkin görüşleri incelendiğinde AKP'nin seçim bildirgesinde öğretmenliğe yönelik görüşlerinin daha çok üniversite bağlamında ele alındığı söylenebilir. Öğretmen yetiştiren Eğitim Fakülteleri'nin müfredat değişikliği, Meslek Kanunu ile ilgili üniversite işbirliği öğretmen-öğrenci bağlamında Eğitim Fakülteleriyle iş birliği örneklerden bazılarıdır. Ayrıca öğretmenin niteliğini geliştirmeye yönelik vaatler de bulunmaktadır. Farklı araştırma bulgularında AKP'nin programında öğretmen yetiştiren kurumlarda düzenleme gerçekleştireceğine yönelik görüşleri bu araştırma bulgularıyla benzerlik göstermektedir (Bulut ve Güven, 2010;Tok, 2012). Altınışik ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışma sonucunda öğretmenler konusunda AKP'nin eğitim fakültelerine kontenjan belirlemede iş gücü planlaması yapılması, Eğitim Fakültelerinin ve müfredatlarının yeniden yapılandırılması, nitelikte öğretmen yetiştirilmesi gibi bulgularla bu araştırmanın bulguları örtüşmektedir. CHP ise ağırlıklı olarak bildirmede öğretmenliğe ilişkin standartlar, öğretmenin ataması, yer değiştirmesi, yükselmesi, sosyal ve örgütlenme hakkı bunlardan bazılarıdır. Öğretmenin ücret

düzenlemesi vaatler arasındadır. Berber'e (2001) CHP'nin öğretmene yönelik toplumsal statüsünün yükselmesi ve ücretlerinin iyileştirilmesine yönelik vurgu ile bu çalışmanın sonuçları arasında benzerlik bulunmaktadır. Yine Tok (2012) tarafından yapılan çalışma sonucunda CHP'nin öğretmenliğe ilişkin öğretmenlik mesleğinin saygınlığı, ekonomik ve özlük koşullarının iyileştirilmesi, öğretmenlere yönelik kadro tahsisi, özlük ve sendikal hakların güvence altına alınması, atama, yer değiştirme ve yükselme konularının güvence altına alınması gibi konularla bu çalışma bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır. HDP ise öğretmen ve öğrencinin ortak gelişiminin olduğu bir öğretmen görüşünü ön plana çıkarmaktadır. İyi Parti, daha çok öğretmen istihdamı ve ücret iyileştirilmesi üzerine yoğunlaştığı söylenebilir. Bu duruma 3600 ek gösterge, sözleşmeli öğretmelerin kadroya geçirilmesi, atanamayan öğretmenlere kadro tahsisi, özel okullardaki öğretmenlerin özlük haklarının güvence altına alınması örnek verilebilir. MHP Öğretmenlerin ücretlerinin ve çalışma şartlarının iyileştirilmesi, ayrıca atanamayan öğretmenlerin tamamının kademeli olarak atanmasını sağlayacak şekilde kadro ihdası konularını ön plana çıkarmaktadır. Tok (2012) tarafından yapılan araştırma sonucunda MHP'nin öğretmenlere ilişkin vaatleri arasında çalışma, özlük ve sosyal haklarının iyileştirilmesi, kadrolu olmayan öğretmenlerin kadroya kademeli olarak geçirilmesi gibi konular bakımından bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bulut ve Güven (2010) tarafından yapılan çalışmada MHP'nin öğretmenlere yönelik bir düzenleme yer almamaktadır.

Siyasi partilerin seçmeli derslere ilişkin görüşleri incelendiğinde AKP'nin farklı dil ve lehçelerde eğitim verilmesi, seçmeli derslerin sayısının artırılması, "Kur'an-ı Kerim" ve "Siyer" derslerinin de seçmeli ders olarak verilmesi üzerinde durulmaktadır. Altınışik ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışma sonucunda AKP'nin seçmeli derslere ilişkin herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Farklı araştırma bulgularında temel eğitimin beşinci yılından itibaren seçmeli derslerle öğrencilerin ilgi ve kabiliyetleri doğrultusunda eğitim verileceği ve bu şekilde öğrencilerin yönlendirileceği ifade edilmiştir. Velilerin talepleri doğrultusunda seçmeli din dersi verilmesine imkân tanınacağı ifade etmiştir. Yine mesleki yönlendirme konusu üzerinde durarak öğrencilerin ilgi ve yetenekleri doğrultusunda ilköğretim ikinci kademededen itibaren seçmeli dersleri artıracağını programında belirtmektedir (Bulut ve Güven, 2010; Tok, 2012) Söz konusu araştırma bulguları bu araştırmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. CHP'nin 2018 seçim bildirgesinde seçmeli derse ilişkin görüşleri incelendiğinde seçmeli derslerin isteğe bağlı seçimi, seçmeli derslerin çeşitlendirilmesi ve Kürtçe ile ilgili altyapı sorunlarının çözülmesi konuları ön plana çıkmaktadır. Altınışik ve Songür (2016) tarafından yapılan çalışmada CHP'nin seçmeli derslerin Okul yönetimleri tarafından değil rehberlik servisleri desteğiyle seçilmesi; yeterli sayı ve nitelikte öğretmen sağlanması konularına ilişkin görüşleriyle bu araştırmanın bulguları örtüşmektedir. HDP'nin 2018 seçim bildirgesinde seçmeli derse ilişkin herhangi bir görüş bulunmamaktadır. İYİ Partinin ise 2018 seçim bildirgesinde seçmeli derse ilişkin görüşleri "Yurtdışında yaşayan Türk çocuklarına yönelik seçmeli Türkçe ve Kültür dersleri okutulması için gerekli girişimleri yapacağız" şeklindedir. MHP'nin 2018 seçim bildirgesinde seçmeli derse ilişkin görüşleri "Türklüğün ve İslam'ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş-ı Veli, Mevlana, Hacı Bayram-ı Veli ve Yunus Emre gibi önder şahsiyetlerin hayatı ve felsefesi ortaöğretimde seçmeli ders olarak okutulmalıdır (s.97)." şeklindedir. Tok'a (2012) göre MHP ilköğretimde seçmeli din dersleri okutulacağını, yaz döneminde Kur'an kurslarına giden çocuklar için yaş sınırının kaldırılacağını belirtmektedir. Yine ilköğretimde, Türklük 'ün ve İslam'ın milli ve manevi değerlerini yaşayan ve yaşatan önder şahsiyetlerle ilgili seçmeli dersler okutulacaktır. Tok'un (2012) görüşleri bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir.

Siyasi partilerin sınav sistemine ilişkin görüşleri incelendiğinde AKP'nin temel becerilerin ölçülmesine yönelik sınavlara vurgu yapmaktadır. Yine öğrencilerin yarıştığı sınav sistemi yerine farklı etkinliklerle değerlendirildiği bir ortamı ön görmektedir. Toprakçı ve Güngör'ün (2014) araştırma bulgularında üniversiteye giriş sınavlarında fırsat eşitliğine yönelik vurgu ile bu araştırmanın bulguları arasında benzerlik bulunmaktadır. Yine tok (2012) tarafından yapılan çalışmada AKP, üniversiteye giriş sınavlarında tüm lise ve dengi okul mezunlarına fırsat eşitliği sağlanacağına yönelik vurgusu bu

araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir. CHP sınavların ücretsiz olması, üst kademelere yerleştirmede sınavdan ziyade gerekli kontenjanlar oluşturarak sınavsız geçişi vaat etmektedir. Toprakçı ve Güngör 'ün (2014) ve Tok (2012) tarafından yapılan araştırma bulgularında CHP'nin üniversiteye girişte sınavların değil ilgi ve yeteneklerin temel alınması gerektiğine ilişkin vurgu ile bu araştırmanın sonuçları arasında bir benzerlik bulunmaktadır. HDP'nin 2018 seçim bildirgesinde sınav sistemine ilişkin görüşleri Her yıl adı, içeriği, biçimi değiştirilen OKS, SBS, TEOG, LYS ve YGS gibi tüm merkezi sınavları kaldıracağız. Sınav odaklı sistem yerine öğretmen ve öğrencilerin ortaklaşa gelişimini sağlayacak bir sistem kuracağız(s.13) şeklindedir. İYİ Parti'nin 2018 seçim bildirgesinde sınav sistemine ilişkin görüşleri daha çok sınav sisteminin yeniden düzenleneceği, sınavları ücretsiz hale getirilmesi ve yetenekleri doğrultusunda yönlendirme şeklindedir. MHP'nin sınav sistemine ilişkin görüşleri ise sınavlarda belli bir istikrarın olması ve Üniversite giriş sınavının kaldırılması yönündedir. Yine farklı araştırma bulgularında MHP'nin üniversite sınavı yerine olgunlaşma sına önerisi bu araştırmanın bulgularıyla örtüşmektedir (Altınışık ve Songür, 2016; Tok, 2012; Toprakçı ve Güngör, 2014).

Sonuç olarak araştırmaya konu olan siyasi partilerin görüşleri arasında bir takım benzerliklerin yanında doğal olarak farklılıkların da oldukları görülmektedir. Berber'e (2001) göre tüm bu farklılıkların arkasında farklı ideolojik görüşler yatmaktadır. Tüm bu araştırma bulgularından hareketle bir takım önerilerde bulunulmuştur:

1. Eğitim sistemiyle ilgili ortaya konulan yaklaşımların popülist yaklaşımlardan uzak olarak oluşturulmasının doğru olacağı düşünülmektedir.
2. Siyasetin çözüm mercii olduğu gerçeğinden hareketle mümkün olduğu kadar geniş uzlaşma sağlanarak çözümlerin üretilmesinin daha sağlıklı sonuçlar verileceği düşünülmektedir.
3. Eğitimle ilgili değişikliklerin sonuçlarının uzun zaman alacağından dolayı yapılacak değişikliklerin dikkatlice yapılmasının doğru olacağı düşünülmektedir.
4. Eğitimin niteliğine ilişkin bilimsel verilerden hareket edilmesinin gerekli olduğu düşünülmektedir.
5. Özellikle müfredat ve sınav sistemi ile ilgili uygulama değişikliğinin oldukça önemli sonuçlar ortaya çıkaracağından dolayı geniş katılım ve ortak görüşler doğrultusunda yapılmasının sağlıklı sonuçlar vereceği düşünülmektedir.

Kaynakça

AKP Seçim Beyanname(2018). 25.06.2018 tarihinde

<https://www.akparti.org.tr/site/dosyalar#!/milletvekili-adaylari-listesi> adresinden alınmıştır.

Altıntaş, H. (2003). Türk siyasal sisteminde siyasal partiler ve kentleşmenin kutuplaşma sürecine etkileri. *Akdeniz İİBF Dergisi*, 5, 1-31.

Altınışık, S. ve Songür, N. (2015) Genel Seçimlerinde Barajı Geçen Partilerin Eğitimin Niteliğine İlişkin Politikalarının. *Çağdaş Yönetim Bilimleri Dergisi*, 1, 1-20.

Atmış, E. ve Günşen, H.B. (2016). Political parties and forestry relations in Turkey's general elections in 2015. *Journal of the Faculty of Forestry Istanbul University* 66(2), 587-599. Doi: 10.17099/jffiu.87085.

- Avcı, K. ve Hülür, A. B. (2016). Siyasal seçim vaatlerinin seçmenin oy verme kararına etkisi: 2015 Kasım seçimleri bolu örneği. *Journal of International Social Research*, 9 (43),1638-1651.
- Aydın, İ. (1997). Siyasi parti ve hükümet programlarında eğitim öğretim ve öğretmenler. Ankara: Eğitim-Sen.
- Barut, B. ve Altundağ, C. S. (2005). Globalleşen dünyada bir siyasal ikna unsuru olarak vaatler (3 Kasım 2002 Türkiye milletvekili genel seçimleri ile 2 Kasım 2004 ABD başkanlık seçimleri karşılaştırmalı örneğiyle). *Selçuk Üniversitesi İletişim Fakültesi Akademik Dergisi*, 4(1), 80-90.
- Berber, Ş. (2001). Türkiye'deki siyasi partiler ve eğitim politikaları. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler MYO Dergisi*, 4(2), 1-34.
- Boz, A. (2010). *2007 Genel Seçim mitinglerinin iktidar ve ana muhalefet partileri bağlamında dil bilimsel bir incelemesi*. Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.
- Büyükkantarcıoğlu, N. ve Yarar, E (2006). “Dil ve İkna: Türk Politika Söyleminde İkna Edici Önerme Yapıları”. *Dilbilim Araştırmaları*. 90–113.
- Bulut, P. ve Güven, S.(2010). Siyasal partilerin parti programlarında ilköğretim kademesinde gerçekleştirmeyi hedefledikleri düzenlemeler. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 6(2), 281-300
- CHP Seçim Beyannamesi (2018). 25.06.2018 tarihinde <http://secim2018.chp.org.tr/files/CHP-SecimBildirgesi-2018-icerik.pdf> adresinden alınmıştır.
- Çağlayandereli, M.(2017).Siyasal partiler. D. A. Arslan (Ed.),*Türkiye’de ve Dünyada siyasetin sosyolojik temelleri içinde* (ss.435-481). İstanbul: Paradigma Akademi.
- Duman, D. ve Sun İpekşen, S. (2013). Türkiye’de genel seçim kampanyaları (1950-2002). *Electronic Turkish Studies*, 8(7), 117-135.
- HDP Seçim Beyannamesi (2018). 25.06.2018 tarihinde https://drive.google.com/file/d/1WAN9IPaGd0IUh_3TmYdcl0fZsvcNn6VI/view adresinden alınmıştır.
- İnaç, H., Erdoğan, S. ve Güner, Ü.(2007). Siyasal partilerin ortaya çıkışını hazırlayan sosyo-politik nedenler. *Akademik Bakış Uluslararası Hakemli Sosyal Bilimler E-Dergisi*. 13,1-18.
- İYİ Parti Seçim Beyannamesi (2018). 25.06.2018 tarihinde http://iyiparti.org.tr/assets/pdf/secim_beyani.pdf adresinden alınmıştır.
- Karakurt, G. (2016).Siyasal partilerin doğuş teorileri, parti tipolojileri ve kurumsallaşmaları bağlamında milliyetçi hareket partisi üzerine bir değerlendirme. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 2(1),41-50.
- Kışlalı, A. T. (2000). *Siyaset Bilimi*. Ankara: İmge Kitabevi.
- MHP Seçim Beyannamesi(2018). 25.06.2018 tarihinde https://www.mhp.org.tr/usr_img/_mhp2007/kitaplar/24haziran2018_secim_beyannamesi_tam_web.pdf adresinden alınmıştır.

- Özbudun, E. (1974). *Siyasal Partiler*, Ankara: Sevinç Matbaası.
- Pektaş, E. K. (1997). *Büyük kent belediyelerinin eğitim ve kültür hizmetlerine siyasal parti ideolojilerinin yansımaları*. Doktora tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü, İzmir.
- Polat, C., Akkaya, M. A. ve Binici, K. (2015). 07 Haziran 2015 Türkiye Genel Seçimleri Parti Bildirgelerinde Bilgi ve Belge Yönetimi ve Kütüphanecilik. *Türk Kütüphaneciliği*, 29(2), 296-308.
- Sarıbay, A.Y. (2001) *Türkiye’de Demokrasi ve Politik Partiler*, Bursa: Alfa Yayınları.
- Süer, S. S. (2011). Catch-All Siyasi Partiler. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, 96, 49-90.
- Şahin, M. O. (2011). *Türkiye’de 2007 milletvekili genel seçimleri ışığında siyasal partiler ve seçmenlerinin Avrupa Birliği’ne yönelik tutumları*. İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Tan, M., Çiçek, Y., ve Koçar, H. (2015). Siyasi Partiler ve Türkiye’de Parti İçi Demokrasi Sorununa İlişkin Çözüm Önerileri. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5 (2), 347-366.
- Tosun, G.E. ve Tosun, J. (2007). “1983’den Günümüze Türkiye’de Siyasal Parti Üyeliğinin Gelişimi: Karşılaştırmalı Bir İnceleme. *Toplum ve Demokrasi*, 1 (1), 45–56.
- Tok, T. N. (2012). Türkiye’deki siyasal partilerin eğitim söylemleri ve siyasaları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 18 (2), 273-312.
- Toprakçı, E. ve Güngör, A. A. (2014). Türkiye’deki Siyasal Partilerin Eğitim Politikaları. *Educational Policy Analysis and Strategic Research*. 9(1), 5-35.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.